

GLAS IZSELJENCEV

LIST IZSELJENCEV
IZ JUGOSLAVIJE V FRANCIJI
IN BELGIJI

Naslov za pisma in denarne posiljke:
M. Frambourg
Maison des Syndicats
33, rue Grange aux Belles, Paris 10

Leto III.

2. NOVEMBRA 1938.

Gena: 1 belg..., 0.75 fr. franka

Stev. 21.

Kaj pomeni 1. december?

Slovenski narod ob dvajsetletnici Jugoslavije

Ko so slovenske ljudske množice pred dvajsetimi leti vzklikale novi državi Jugoslaviji, so izrekle svojo voljo, da prebivajo v bratskem sožitju s Hrvati in Srbi. Izrazile so svoj namen, da skupno z drugimi jugoslovanskimi narodi branijo svojo rodno grudo pred italjanskim navalom in pred pohlepni nemškimi ter madžarskimi imperialisti, ki so sicer izgubili roparsko vojno, ki se pa niso odrekli svoje pozrečnosti.

Slovenski narod, ki se je otrešel avstro-ogrškega jarma, je želel dvoje: nacionalno varnost in resnično narodno ter ljudsko svobodo.

Zato se je zavzemal za dosledno demokratično ureditev skupne domovine Jugoslavije, ki je bila poklicana, dati svojim narodom enakopravnost in možnost vsestranskega razvoja. Zamisel o tako urejeni Jugoslaviji je že leta 1917 iznesel in izrazil največji slovenski sin, glasnik ponižanih in razžaljenih, zastopnik pravice in svobode — Ivan Cankar.

Ce bi bili novo državo ob samem začetku tako uredili, kakor so želeli narodi in ljudstvo, bi bila naši domovini Jugoslaviji prihranjena marsikatera notranja težava. Jugoslavija bi bila danes mnogo močnejša in odpornejša proti Hitlerjevemu prodiranju. Stojadinovič je ne bi mogel prodajati dednim sovražnikom naših narodov.

Na nesrečo skupne države se je beograjski čaršiji, ki tlači tudi srbsko ljudstvo, posrečilo dobiti nadvlado v Jugoslaviji. Njeno nadvlado skuša danes ohraniti Stojadinovičev režim, ki nadaljuje v notranji politiki črno tradicijo protiljudskih diktatur, zunanje politično pa trguje z nemškimi in italjanskimi fašisti. Stojadinoviču pomaga Korošec, ki je iz-

dal stari program SLS in v vseh odločilnih trenutkih skakal v hrbet Hrvatom ter demokratičnemu srbskemu ljudstvu.

Slovenski narod je danes v večji nevarnosti kot je bil kdaj koli poprej. Na njegovi meji se nahaja najhujši ropar, kar jih pozna zgodovina. Ta ropar se imenuje nemški fašizem. Zato je slovenski narod globoko vdan svoji državi Jugoslaviji. Slovenski narod ve, da njega in druge jugoslovanske narode lahko obvaruje pred nemškimi, italjanskimi in madžarskimi grabežljivci samo močna in skupna Jugoslavija. Želimo močno in neodvisno Jugoslavijo, da bi se mogli ohraniti kot Slovenci.

Jugoslavija bo močna in neodvisna, ko bo odletel Stojadinovič, in ko bo pri nas zavladala demokracija. Samo iz demokracije lahko črpa Jugoslavija svojo moč in trajno zavezništvo z demokratičnim inozemstvom.

Jugoslavija bo močna in neodvisna, ko bodo njeni narodi medseboj enakopravni. Samo enakopravni narodi bodo zgradili resnično trdno hišo, ki je ne bo mogel podreti noben Hitler, noben Mussolini in noben Horty.

Slovenci hočemo proslaviti dvajsetletnico svoje domovine Jugoslavije najbolje, če bomo pri volitvah glasovali za njeno obrambo, moč in neodvisnost, to se pravi, če bomo glasovali:

proti prodajanju svoje zemlje in države Hitlerju in Mussoliniju;

Za politiko narodnega sporazuma, za notranjo demokracijo, za demokratično zunanjo politiko.

Zivela naša skupna, močna in pravično urejena domovina Jugoslavija!

Zivela opozicija!

Zivela lista dr. Mačeka!

Pred volitvami v Jugoslaviji

Volilni pregled

Takoj, čim so bile razpisane volitve za narodno skupščino, se je začelo zbiranje in pregrupiranje sil v državi.

Ze samo to, da je Stojadinovičeva vlada razpisala volitve na osnovi starega, nazadnjaškega volilnega reda, ki onemogoča postavitev volilnih list malim strankam, je prisililo te stranke, da iščejo zaveznikov. Ker pa ta volilni zakon avtomatično poklanja tri petine vseh mandatov relativno najmočnejši stranki, težijo tudi močnejše stranke za tem da pridobijo za zaveznike male stranke čeprav med njimi ni soglasja po mnogih važnih vprašanjih.

Stojadinovič je napr. že deloval zato, da razbije združeno opozicijo in da katero od njenih strank privleče na svojo stran. Poskušal je, da pridobi tudi JNS poudarjajoč v svojem časopisju potrebo združitve vseh pristašev, ki so za «državno in narodno enotnost».

Začel je razgovore s Hodžerovimi «borbaši» in z Ljotičevim «Zborom». Razen sporazuma s Hodžerom, katerega je za nagrado imenoval ministra brez listnice, so mu vsi ostali poskusi propadli.

Medtem ko je Jugoslovanska Nacionalna Stranka začela in z uspehom koncala pogajanja z blokom narodnega sporazuma, je gospod Ljotič sklenil da postavi svojo samostojno volilno listo.

Da Ljotič ne bo dobil nobenega mandata je skoraj gotovo. Zbral bo okrog sebe največ dvajset, do trideset tisoč glasov. Zato se bo glavni boj vršil med vladno listo z Dr. Stojadinovičem in opozicijsko listo s Dr. Mačkom na celu.

Ako bo Stojadinovič dobil relativno večino, tedaj bo imel — tako namreč predpisuje sedanji nazadnjaški volilni zakon v Jugoslaviji — tri petine vseh poslancev, a

ostali dve petini se bosta zopet razdelili na njegovo in na ostale liste. To pomeni, da bo on enako kakor Jevtič imel preko 300 poslancev a opozicija niti 70. Ako pa bo Maček došil relativno večino bo sedanji volilni zakon njemu v korist. V tem slučaju bo imela opozicija preko 300 poslancev.

Ze samo to dokazuje dovolj jasno, kako potrebno je, da se združijo vse stranke, ki se nahajajo v opoziciji proti sedanji vladi, in da gredo v volitve skupno z eno samo listo. Samo tako je mogoče dobiti večino pri sedanjih volitvah in potem odstraniti sedanjo vlado.

To je prisililo Jugoslovansko Nacionalno Stanko, da je sklenila volilni sporazum s blokom združene opozicije, to je prisililo Jevtiča in Pera Živkovića, da kandidirajo na listi Dr. Mačka, to je tudi prisililo Dr. Mačka in ostale voditelje opozicije, da jih je sprejel na svojo listo.

Razen tega med blokom sporazuma (Samostojno demokratsko koalicijo in združeno opozicijo) ter JNS vlada sporazum po vprašanju zunanje politike. Skupno se obsoja vezanje Jugoslavije na oš Rim-Berlin, ter zahteva zveza z demokratičnimi državami. V sedanjem trenutku pa je vprašanje obrambe Jugoslavije najvažnejše. Tudi predstavniki JNS danes izjavljajo, da so za demokracijo, ter da do mnenja, da je treba v prvi vrsti rešiti hrvaško vprašanje.

S. D. Koalicija (Hrvatska Seljačka Stranka in Samostojna Demokratska stranka) ter združena opozicija (Demokratska stranka, Narodna Radikalna stranka in Savez zemljoradnika) imajo že sestavljen program za delo po volilni zmagi.

(Nadalj. na 2. strani).

Za kruh, mir in svobodo

Odgovor pariške ljudske fronte

Izvršni odbor radikalne stranke je sprejel pred tedni proti trem glasovom resolucijo, ki skuša ugotoviti, da so se komunisti izločili iz političnega sporazuma levičarskih strank, ker so glasovali proti monakovskemu dogovoru štirih in proti polnomočjem Daladierovi vladi.

Reakcionarni tisk je resolucijo z navdusenjem pozdravil. Zastopniki dvesto družin namreč mislijo, da je resolucija dala smrtni sunek osovraženi ljudski fronti. Desnica pa se je hudo zmotila. Pariški odbor ljudske fronte je kmalu potem izdal proglas s podpisom vseh ljudskih frontnih strank v Parizu — tudi radikalne in republikansko-socialistične. Proglas ugotavlja, da ljudska fronta, mora biti in tudi je, danes bolj enotna kot kdajkoli poprej.

Slično se dogaja v provinci.

Enotnost francoskega delavstva

Comité d'Entente (odbor za sporazum) francoske socialistične in francoske ko-

munistične stranke je po daljšem presledku zopet javno nastopil. Dne 27. oktobra je izdal proglas v katerem poziva delovno ljudstvo na solidarnost s španskim narodom.

Comité d'Entente zahteva povratek vseh bojevnikov in tehnikov, ki sta jih poslali v Spanijo, Nemčija in Italija. Pozdravlja Negrinovo inicijativo in protestira proti fašističnemu nameru, da Italija odpokliče samo slabotni del svojih vojaških enot čeprav je republikanska Spanija odposlala vse internacionalne dobrovoljce, ki so se junško borili za svobodo.

Comité d'Entente zahteva, da Francija popolnoma odpre svojo mejo z republikansko Spanijo in nasprotuje vsakemu priznanju enakopravnih pravic bojujoče se stranke za generala Franka. Ugotavlja, da je treba špansko zlato, ki je vloženo v francoski banki takoj vrniti republikanski španski vladi.

Delavstvo upa, da enoten nastop komunistične in socialistične stranke ne bo ostal samo pri tem proglasu, temveč da bo enotnost rastla na srečo francoskega ljudstva in vse svetovne demokracije.

Proglas sta objavila na uvodnem mestu «Populaire» in «Humanité».

Poljedelski in gozdni delavci iz Jugoslavije

C.G.T. vas kliče!

SODRUGI,

C.G.T. vas poziva, da vstopite v njene vrste ker vas želi zaščititi in vam vnaprej kliče: Dobrodošli!

C.G.T. zahteva za vas enake plače kakor jih imajo francoski delavci. Ona zahteva za vas dobra in zdrava stanovanja. Ona zahteva da se tudi napram vam spoštujejo in izvajajo socialni zakoni. Strokovna zveza gozdnih in poljedelskih delavcev vam hoče pomagati kadar pridete v spor s podjetniki.

Vj imate pravico, da se organizirate v

francoskih razrednih strokovnih organizacijah! Stopite v vrste organiziranega francoskega delavstva! Delavci vseh dežel združimo se!

Pišite na našo organizacijo v vašem materinem jeziku če ne obvladate dovolj francoski jezik.

FEDERATION NATIONALE
DES TRAVAILLEURS
DE L'AGRICULTURE, DES FORETS
ET SIMILAIRES
186, rue du Faubourg Saint-Martin,
Paris (10).

POLITIČNI PREGLED

Poljska je okupirala Tešín. To je bogati rudarski okraj katerega so Čehi sami odstopili Poljakom. Za Poljake so se oglasili Madžari katerim so Čehi pripravljeni odstopiti nekatere kraje na južnem Slovaškem katerih prebivalci so večinoma Madžari. Ali Madžari s tem nočejo biti zadovoljni. Oni zahtevajo tudi kraje v katerih so Slovaki v večini. Skupaj s Poljaki zahtevajo Madžari celo podkarpatsko Rusijo v kateri prebiva neznatna madžarska večina. Madžari in Poljaki zahtevajo to zato, da bi imeli skupno mejo. Njihove zahteve podpira tudi Italija. Nemčija se temu upira, ker upa da bo dobila popolno oblast nad Čehoslovaško in bo podkarpatsko Rusijo potrebovala za nadaljnje prodiranje proti Rumuniji in Ukrajini. Temu pa sta nasprotni tudi Jugoslavija in Rumunija ker se bojita, da se bo Madžarska v najbližji bodočnosti obrnila proti Transilvaniji in Vojvodini v katerih prav tako prebivajo madžarske manjšine.

Evo kako izgleda mir, ki je bil «rešen» v Monakovem. Razdeljevanje Čehoslovaške proži sliko volkov, ki trgajo svoj plen in pri tem renčijo eden na drugega.

V začetku tega meseca se je začela velika ofenziva Japoncev na Kanton. Iz Kantona vodi železnica proti središču Kitajske in proti mestu Hankovu za katerega se Japonci že več mesecev borijo

brez uspeha. Vsled energičnega odpora kitajske vojske Japonci na tem delu fronte ne morejo napredovati kljub veliki premoči v orožju.

V obrambi kitajske zemlje proti japonskim osvajalcem igra Kanton zelo važno vlogo, ker se preko Kantona vrši preskrbovanje kitajske vojske z orožjem. Japonski militaristi upajo da se jim bo na Kitajskem posrečilo doseči večje uspehe s katerimi bi radi pomirili nezadovoljno japonsko prebivalstvo, ki vedno z večjim nemirom zasleduje razvoj vojnih operacij na Kitajskem. Na japonsko prebivalstvo porazno vpliva dejstvo, da po enem letu vojske japonska armada na Kitajskem še ni mogla doseči odločilne zmage.

Osvojitev Kantona ogroža interese Francije in še posebno Anglije. Z zavzetjem Kantona bo ogroženo tudi mesto Hong-Kong ki velja za glavno oporišče Anglije na južnem Kitajskem. Ta največja luka v kitajskem morju bo postala za angleško trgovino s Kitajsko brez vsake važnosti. Prav radi Anglije se Japonci dosedaj niso upali marširati na Kanton. Po monakovski kapitulaciji pa so se opogumili in sedaj odkrito grozijo, da bodo spremenili Hong-Kong v prah in pepel ako se jim bo zdelo potrebno.

Tudi tu se je pokazalo, da politika popušcanja fašističnim razbojnikom ne po-

(Nadalj. na 2. strani).

Pred volitvami v Jugoslaviji

(Nadalj. s 1. str.)

Ta program je v glavnih črtah potrjen v narodnem sporazumu ki je bil sklenjen v oktobru leta 1937.

Ali bo JNS po volitvah sodelovala v izvedbi tega programa — ali bo šla svojo pot — to je odvisno od tega koliko bo vodstvo JNS upoštevalo rastoče demokratsko razpoloženje svojih pristašev.

Tudi obe krili v delavskem razredu gresta na volitve skupaj s združeno opozicijo in SDK. Ker je delavstvo že prej priznalo in odobrilo narodni sporazum od 8. X. 1937 je sedaj pripravljeno ne samo da kandidira na skupni listi, temveč tudi da sodeluje pri izvedbi narodnega sporazuma po volitvah. To bo delavskemu razredu tem lažje ker narodni sporazum predvideva demokracijo in ljudsko svobodo to se pravi svobodno delovanje različnih tudi delavskih političnih in vseh ostalih organizacij.

Razen tega sporazum predvideva preureitev Jugoslavije na principu bratskega sporazuma in enakopravnosti vseh narodov v Jugoslaviji, zvezo z demokratičnimi državami, za obrambo svobode in neodvisnosti Jugoslavije in za obrambo mira.

Temu je treba dodati še to, da je volilni blok opozicije sestavljen tako, da vsaka stranka obdrži svoj program in svobodo delovanja za uresničenje svojega lastnega programa.

Vsi pristasi bloka opozicije glasujejo posameznih okrajih za kandidate svoje stranke, tam pa, kjer ni kandidata njihove stranke glasujejo za onega kandidata iz bloka opozicije, ki je njim najbližji.

Vsi glasovi oddani za katerega koli kandidata bloka opozicije se bodo prištelili nosilec opozicijske liste Dr. Mačku.

Delavci bodo torej glasovali za svojega delavskega kandidata, ali če v njihovem okraju iz delavskih vrst ne bo nihče kandidiral, bodo glasovali za tistega kandidata, ki je njim po svojih nazorih in političnem mišljenju najbližji.

Tu ni treba nobenega omahovanja, temveč vsi kot eden napravimo vse, da bo lista združene opozicije v volitvah 11. decembra zmagala.

Politični pregled

(Nadalj. s 1. str.)

menj rešitve mira, temveč jim napravila še večji apetit. Kljub pripravljenosti kitajskega naroda, da se z vsemi silami bori proti japonskim osvajalcem, se kitajska vojska zaenkrat še ne more spustiti v odločilni boj s sovražnikom, kajti tehnična premoč Japoncev je še vedno velika. Zato taktika kitajskega generalnega štaba obstoja še nadalje v tem, da privleče Japonce čimdalje v globino kitajske zemlje na pozicije, ki bodo slabe za japonce a ugodne za kitajsko vojsko, ter da s tem načinom obrambe napadov od spredaj in odzadaj na Japonce oslabi in izmuči japonsko armado jo odreže s zaledjem ter onemogoči preskrbo japonske armade s hrano in municijo.

Iz zgodovine vemo, da je ta taktika že močnejšim armadam kot je japonska pripravila poraz. Tudi japonski militaristi ne bodo ušli svoji usodi.

Vsa svetovna demokratska javnost je razburjena vsled manevriranja Anglije, ki hoče pomagati fašistični Italiji da zasužnji špansko republiko. Po komediji z odpoklicem italjanskih čet iz Spanije (Italija je odpoklicala deset tisoč »prostovoljcev« večinom invalidov a ostalo jih še 60.000), Italija zahteva od Anglije in Francije da prepove izvoz življenjskih potrebščin v republikansko Spanijo. Fašistični krvniki videč da z orožjem ne morejo zlomiti odpor junaškega španskega naroda hočejo sedaj, da ga umorijo z lakoto. Izgleda da je Chamberlain tudi tukaj pripravljen pomagati Mussoliniju ako se mu tega ne bo preprečilo. Chamberlain je svojo »dobro voljo« pokazal že prej, a monakovski sporazum je očevidni dokaz, da je Chamberlain zvest zavaznik Hitlerja in Mussolinija.

Zločinske načrte Mussolinija in Chamberlaina s Spanijo lahko prepreči samo skupni nastop vseh demokratskih sil na svetu, ki zahtevajo, da se Spanija pre-

Iz delavskega strokovnega pokreta

Rudarji v boju za svoje pravice!

Pod tem naslovom smo v septembarski številki »Glasa« obrazložili položaj rudarjev in njihovo predstoječo borbo za izboljšanje plač in ohranitev socialnih zakonov, ki jih je svoječasno uzakonila vlada ljudske fronte.

Pogajanja za povišanje plač so trajala dolgo časa. Lastniki premogovnikov so ostali gluhi za vse upravičene zahteve rudarjev. To je tudi razumljivo, saj njihovih polnih denarnic ni prizadela draginja življenjskih potrebščin katero vse delovno ljudstvo tako težko občuti.

Rudarjev se je ob tej nepopustljivosti premogovnih baronov polastilo upravičeno ogorčenje, kateremu so dali izraza na neštivilnih zborovanjih, na katerih so obenem izrazili tudi svojo pripravljenost, da se za doseg svojih zahtev poslužijo tudi skrajnega sredstva t.j. generalne stavke.

V zvezi z mezdnim vprašanjem se je pričelo tudi razpravljati o vprašanju 40-urnika, ki se je dejansko že začel likvidirati z dogovorom, ki je bil sklenjen in podpisan za rudarje v Parizu dne 1. septembra.

Rudarji so v veliki večini temu dogovoru nasprotni. Zakaj? Prvič ker bodo morali v smislu tega dogovora delati 11 delovnih dni več, in to od 1. septembra 1938 pa do 1. marca 1939. Ker pa so rudarji za leto 1938 že napravili pet šiltov ostanejo za letošnje leto še trije in 8 novih za leto 1939, ki bi se morali pravilno porazdeliti na celo leto. Lastniki premogovnikov pa nasprotno zahtevajo, da se mora teh 8 delovnih dni napraviti že do 1. marca 1939. To je sumljivo. Pa ne da bi gospodje upali da se jim bo v tem času posrečilo odpraviti socialne zakone sploh? Toda za socialnimi zakoni ljudske fronte stoji vse francosko delovno ljudstvo pripravljeno, da jih složno brani in jih bo tudi ubranilo!

Rešnica je, da je bil septembra meseca 1936 izdan zakon, ki predvideva, da se bo v slučaju potrebe delalo 62 ur na leto več, to pa samo takrat, kadar bodo to zahtevali narodno-obrambni interesi Francije. Rudarjem gotovo ne manjka patriotičnih čustev. Tudi rudarji drugih narodnosti so v veliki večini pripravljeni storiti vse za obrambo Francije, za njeno

pusti Spancev, da jo brez umešavanja drugih v njihove razmere uredijo tako kakor se njim najbolj dopade.

Na poizkus, da se republikanska Spanija z lakoto premaga je zunanji minister republikanske Spanije Alvarez del Vajo dopisniku enega angleškega lista izjavil sledeče:

« Tisti, ki mislijo, da nas bodo z lakoto prisilili na popuščanje se zelo varajo. Tako se vojna v Spaniji ne bo končala. Mi smo sklenili, da se branimo za vsako ceno, brez obzira na trpljenje katero bomo izdržali. Spanija se brani in se bo branila ker ona ve, da je od teh naporov odvisen nadaljnji obstanek, ker ve da bo po končani vojni omogočeno ob sodelovanju vseh Spancev, ki ljubijo svojo domovino zgraditi svobodno in močno Spanijo ».

Storimo tudi mi vse, in pomagajmo španskemu narodu da čimprej izžene iz svoje domovine tujе fašistične osvajalce ter da napravi iz nje čvrsto zgradbo svobode, demokracije in miru v Evropi.

V Barceloni se vrši proces proti voditeljem kontrarevolucionarne trockistične organizacije P.O.U.M. Ta organizacija je bila v direktni zvezi z agenti generala Franka, Hitlerja in Mussolinija, katerih delovanje gre za tem da oslabilo zaledje republikanske Spanije in pospešilo zmago fašističnih osvajalcev nad španskim narodom.

P. O. U. M. je špijonska in teroristična organizacija, ki je iz dneva v dan napadala vlado ljudske fronte, pozivala vojske naj odpovejo pokorščino republikanskim oficirjem, pripravljala ubojstvo predsednika vlade Negrina in drugih voditeljev španskega naroda. Ta zločinska

varnost.

Toda vsi rudarji brez narodnostnih razlik vedo, da število brezposelnih tudi v Franciji gre v stotisoče. Zakaj se tem brezposelnim ne da dela in kruha? Čemu bi rudarji, ki so že zaposleni morali delati več časa pa na tisoče njihovih tovarišev, ki bi radi prijeli za delo pa ga ne dobijo?

In končno če se producira premalo premoga zakaj potem lastniki premogovnikov sami sabotirajo, produkcijo premoga, kršijo predpisane tarife, trgajo plače in začenjajo zopet s starim načinom kaznovanja v jami za vsako malenkost?

Drugič so rudarji nasprotni dogovoru od 1. septembra, ker povišanje plač ne odgovarja nastali draginji. V splošnem so se rudarske plače povišale samo za 4 %, razen tega pa se še dodaja 2 % za nadurno delo, tako da tisti, ki je dosedaj zaslužil 53 fr. dobi sedaj 56 fr. 18 cent. Z 20 % 40-urnega delovnika je imel dosedaj 63 fr. 60, od sedaj naprej bo pa prejel 67 fr. 40 tako, da se plača dejansko poveča samo za 3 fr. 80 cent. na delovni dan.

Iz navedenih dejstev je razumljivo, da septembski dogovor rudarjev ne more zadovoljiti. Postavlja se vprašanje ali ni bilo mogoče na pogajanjih doseči več? To je skoraj gotovo. Upoštevajmo, da so za vodstvom rudarske zveze stali vsi rudarji kot en mož, organizirani in pripravljeni za borbo. Z ozirom na veliko moč, ki jo predstavljajo organizirani rudarji je bilo gotovo mogoče na pogajanjih z lastniki premogovnikov doseči večje plače in boljše delovne pogoje za rudarje.

S tem, da to ugotavljamo ne mislimo ničesar slabega o vodstvu rudarske zveze, temveč izrekamo samo našo stvarno in sodružno kritiko septembskega sporazuma, s katerim rudarji niso in ne morejo biti zadovoljni. Da je res tako dokazujejo številni protesti rudarjev iz vseh rudarskih revirjev v Franciji proti septembskemu dogovoru.

Resnici na ljubo ugotavljamo še to, da so se zaključna pogajanja vršila v izredno napetem političnem ozračju, ki za pogajanje te vrste ni bilo niti najmanj ugodno in je na potek pogajanj ned-

vomno uplivala.

Kaj pa sedaj? Lastniki premogovnikov so na eni strani dosegli, da se rudarjem ni izboljšal njihov gospodarski položaj tako kot bi bilo to potrebno. Na drugi strani so razni temni elementi izkoriščajoč to in nezadovoljnost rudarjev s septembskim dogovorom na vso moč povečali svojo agitacijo proti C.G.T. Ti črni sovražniki razrednih delavskih organizacij agitirajo med rudarji s polno paro za izstop iz rudarske strokovne zveze. Toda te izdajalce in podleže morajo rudarji nagnati od sebe s tako odločnostjo, da se v rudarske vrste ne bodo upali nikdar več pokazati.

Zgodovina vsega delavskega gibanja uči, da se podjetniki nikoli niso zadovoljili s tem, da se jim je posrečilo nekoliko poslabšati položaj delavstva. Čim so dosegli eno poslabšanje so takoj napravili načrt za drugo. Njihov načrt gre za tem, da delavske organizacije unicijo, in delavstvo potisnejo popolnoma na kolena. Vsak rudar, ki noče biti brezpravni suženj, ki mu je pri sreči in blagostanju njegove družine naj sedaj samega sebe vpraša: Kaj bo takrat ko bo prišel drugi naval podjetnikov na pravice delavstva — in ta naval bo gotovo prišel — če ne bodo rudarji imeli svoje močne strokovne organizacije, ki bi se izkoriščevalcem rudarjev postavila po robu in preprečila njihove načrte?

Naloga ki stojijo pred rudarji so torej jasne kot beli dan. Ostati zvest svoji razredni strokovni organizaciji, najaktivnejše delovati v njej in če je še kje kakšen izgubljeni sin, ki še ni organiziran pripeljati ga v naročje rudarske strokovne zveze. Pripraviti se za novo akcijo organiziranih rudarjev za izboljšanje njihovega položaja. V tej akciji morajo biti rudarji še močnejši, še boljše organizirani, še boljše pripravljene za boj — samo velika organizirana moč rudarjev bo prisilila kompanijske magnate, da bodo odstopili ne samo od svojih napadov na pravice rudarjev, temveč tudi, da bodo primorani ugoditi upravičenim zahtevam rudarjev po boljšem in človeka vrednejšem življenju.

T. D.

Zunanjepolitični nacrt dvesto družin

Protifrancoskim dvesto družinam še ni dovolj, da je francoska vlada podpisala monakovski sporazum. Reakcija misli, da je dozorel čas, ko lahko uresniči svoje stare sanje in popolnoma vpreže Francijo v zunanje politični voz mednarodnega fašizma.

Kaj hoče reakcija?

Zadušiti želi republikansko Spanijo.

Hitlerju namerava dovoliti svobodne roke na Balkanu.

Raztrgala bi rada francosko-sovjetski dogovor in pomagala fašistični Nemčiji pri njeni pustolovščini proti sovjetski Ukrajini.

Zakaj ima dvesto družin tak zunanje politični načrt?

Zato, da bi oslabili francoska in svetovna demokracija, in da bi bilo lažje, uničiti v Franciji socialne pridobitve

banda je dosegla da je leta 1937 na fronti pri Huesci ena brigada zapustila svoje pozicije in korakala proti Leridi in Barceloni, da zruši vlado ljudske fronte. Ta zločinska organizacija je 1. 1937 sodelovala pri znanem prelivanju krvi v Barceloni, pri katerem je okrog 1000 ljudi izgubilo življenje.

Republikanska vlada je dolgo trpela delovanje teh črnih izdajalcev španskega naroda. Zdaj se je odločila in jih postavila pred sodišče kjer jih čaka zaslužena kazen. Španski narod, ki je bil priča zločinskega delovanja teh izdajalcev se je oddahnil in z njim tudi mi, da je ta tolpa končno le našla svoje mesto za močnimi zapahi odkoder interesom španskega naroda ne bo mogla več škodovati.

ljudske fronte, uveljaviti fašizem ter povsem zasužnjiti francosko ljudstvo.

Kaj bi bilo s svetovnim mirom, če bi se dvesto družinam posrečil njihov zunanje politični načrt?

Svetovni mir bi propadel. Hitler bi pričel z vojno, ker bi vedel, da je Francija osamljena, od vseh strani obkrožena, in da je svetovna mirovna fronta čisto porušena.

Kdo lahko prepreči dvesto družinam ta zločinski načrt?

Združeno francosko ljudstvo!

Chamberlin bi rad okrnil demokratske svoboščine.

Gospod Chamberlain, ki je v septembski krizi pomagal Hitlerju bi tudi doma v Angliji rad omejil demokracijo. Vse številnejši so časopisni glasovi, ki pravijo, da pripravlja Chamberlain ostro časopisno cenzuro in celo posebne registre o politični miselnosti vsakega posameznega Angleža, starejšega od 18 let.

Zunanje političnemu prijateljstvu s fašisti pač ne more slediti drugo kot notranje politično reakcionarno delovanje!

— Čiščenje profesorjev in učiteljev na japonskem. Japonski prosvetni minister Araki je dobil nalogo, da odstrani vse učitelje in profesorje ki so znani, da jim po glavi rojijo »nevarne misli«, in katerih ideje so za državo »nezaželjene«. Ne bo pomagalo!

V zgodovini je ljudstvo vselej imelo spopade z oblastmi, toda vselej je ljudstvo zmagalo. Tako bo tudi to pot ljudstvo zmagalo!

Dr. Vladko Maček, ob priliki letošnjega sestanka združene opozicije v Beogradu.

K dogodkom na Čehoslovaskem

NASI ODGOVORI

V zadnjem času prejema naše uredništvo mnogo pism, v katerih čitalci « Glasa » zahtevajo pojasnila na razna politična vprašanja posebno pa še na ona, ki so v zvezi s Čehoslovaško. Mi vemo, da vprašanje Čehoslovaške vse izseljence napolnjuje s skrbjo zato tem potom odgovarjamo vsem tudi tistim, ki nam svojih skrbi niso potožili. Z današnjim dnevom odvijajo posebnostno rubriko v « Glasu » v kateri bomo skušali obrazložiti vsa vprašanja katera smo dosedaj prejeli, kakor tudi ona, ki še pridejo. Večina teh vprašanj je taka, da se ne more odgovoriti nanje samo z ja ali ne. Prosimo naše čitance, da nam oprostijo, ker ne moremo že v prvem članku odgovoriti na vsa vprašanja. Naj bodo uverjeni, da bomo nanje odgovorili v prihodnjih štev. našega « Glasa ».

Eina skupna nit se vleče skozi vsa pisma katera smo dosedaj prejeli. **Usoda Čehoslovaške je vse napolnila s skrbjo.** Vsi se vprašujejo, kako je bilo mogoče, da so zapadne demokracije zapustile Čehoslovaško in jo prepustile na milost in nemilost nemškemu fašizmu. Vsi čitalci se revoltirajo radi te črne izjave ki je tudi v ostalem svetu revoltirala vse, ki mislijo pametno in pošteno. Prihajajo pisma, ki ne razodevajo samo skrbi kaj nam bo prinesla bodočnost, temveč tudi dvome v stvar miru in demokracije ter nadaljno bodočnost človeštva. Ti dvomi so nevarni ker se z njimi krši tudi vera v živo moč delavskega razreda in vsega delovnega ljudstva na svetu.

Brez dvoma « monakovski sporazum » ali da se pravilneje izrazimo monakovska kapitulacija pomeni zmago fašizma nad silami miru in demokracije. Tisti, ki so to kapitulacijo zakrivali pravijo, da so z njo rešili mir, da so rešili Evropo strahot nove vojne katera bi progoltnila milijone življenj tako na bojnem polju kakor v zaledju. Da takoj pribijemo: Ta trditev je velika laž pomagačev fašizma s katero oni želijo varati ljudstva, ki hrepenijo po miru. To je velika laž zato, ker se mir ne da rešiti s popuščanjem fašizma. Poglejmo zakaj.

Nevarnost nove vojne se je posebno povečala po zmagi nemškega fašizma leta 1933. Nemški veleindustrijalci, veleposelniki in bankirji so izkoristili neenotnost nemškega delavskega razreda, uvedli so fašizem da bi se mogli neovirano pripravljati za novo svetovno vojno. Z brutalno silo so odvzeli ljudstvu vse politične in državljanske pravice, osnovali režim nasilja in lakote ter se mrzlično vrgli na oboroževanje. Topovi namesto masla — to je postala parola fašističnih zažigalcev vojne. Njim je potrebna vojna, da bi mogli osvojiti nove dežele v katerih bi dobili sirovine za svojo industrijo, našli trg za svoje blago in dobili možnost, da okrađejo in izkoristijo druge dežele in zaslužijo druge narode. Proglasili so, da je nemška rasa « višja rasa », ki je poklicana, da vlada nad svetom da tlači in uničuje druge narode ali « nižje rase », ki so na svetu samo zato, da služijo « višji rasi » t.j. nemškemu fašizmu.

Svoj plan za novo svetovno vojno so nemški fašisti začeli izvajati naerčno in brezobzirno. Začeli so z uvajanjem splošne vojne dolžnosti ki je bila z versailjskim dogovorom ukinjena ter nato zasedli rensko pokrajino. Videc, da pri tem niso naleteli na odpor od strani Anglije in Francije so postali še bolj predrzni.

Nemški fašizem je leta 1936 skupno z italjanskim fašizmom napadel Spanijo. Mussolini in Hitler stremita za tem, da iz Spanije napravita oporišče za bodočo « veliko vojno », ker je strateški položaj Spanije izredno važen. Ona je ključ za sredozemsko morje in Severno Afriko. Poleg tega je Spanija bogata na raznih rudah (železo, baker, svinec, živo srebro) katere so potrebne za vojno industrijo.

Letos marca meseca je Hitler podjarmil Avstrijo. S osvojitvijo Avstrije se je odprla pot nemškemu prodiranju na vzhod (Drang nach Osten) kar je že stara zamisel nemškega imperijalizma. Na tej poti je Hitlerja ovirala Čehoslovaška. Chamberlain je Čehoslovaško prisilil na kapitulacijo in odtrgal od nje ne samo sudetske kraje, temveč tudi kraje s čisto češkim prebivalstvom. S tem je Čehoslovaška dejansko na milost in nemilost izročena Hitlerju.

Hitler, Mussolini in japonski militaristi prikrivajo svoje načrte pod krinko « boja

proti komunizmu ». Oni so medsebojno sklenili pogodbo proti komunistični internacionali, ki je dejansko naperjena v prvi vrsti proti Sovjetski zvezi, pa tudi proti ostalim demokratičnim državam. Pod krinko « boja proti komunizmu » japonski militaristi že eno leto ubijajo kitajski narod ter mu jemljejo njegovo ozemlje.

Vsak pameten človek se sedaj vprašuje: dobro, toda ali demokracije države ne vidijo resničnim namenov mednarodnega fašizma? Ali ne vidijo, da Hitler pod krinko boja proti komunizmu gre zate, da zagotovi nadoblast Nemčije v Evropi in nato na celem svetu? Kaj je enostavnejše od tega, da se vse združijo in se združene postavijo po robu Hitlerjevim zahtevam? Čemu se dovoljuje, da Nemčija postaja vse močnejša na račun malih slabih narodov? Zakaj se ne združijo, da bi rešile narode nevarnosti nove vojne v katero gonijo ves svet Hitler in njegovi zavezniki?

Sovjetska zveza je prva predložila demokratičnim državam da se združijo, ker bi združene lahko zaustavile fašizem in preprečile novo vojno. Njeni predlogi so vedno naleteli na odpor od strani Anglije. V Angliji vladajo predstavniki reakcionarnega dela konservativne stranke, ki branijo interese velekapitala, veleposelnikov in bankirjev. Oni proti volji angleškega naroda pomagajo Hitlerju, ker se bojijo, da jima bo ljudstvo brez njihove pomoči vzelo oblast, ter ga bi po padcu Hitlerja in Mussolinija prišlo v teh državah do resnične ljudske vlade. Poleg tega so angleški kapitalisti vložili v nemško industrijo mnogo kapitala, zato se bolj brigajo za svoj dobiček kakor za mir. Oni se bojijo, da bi s padcem fašizma porasel vpliv delavskega razreda po vsem svetu, tega se pa oni bolj bojijo kakor fašizma. Dalje oni nočejo proti fašizmu nastopiti skupno s Sovjetsko zvezo, ker upajo, da bo Hitler z njihovo pomočjo napadel Sovjetsko zvezo, ki je trn v očesu vseh kapitalističnih držav.

Zdaj bomo razumeli zakaj Hitler in Mussolini uspevata v svojih osvojevalnih načrtih. V strahu pred svojim lastnim narodom, vladajoči reakcionarni krogi pomagajo Hitlerju in Mussoliniju ne samo zato da se sami proti volji svojih ljudstev obdržijo na oblasti temveč tudi zato, da se sami pripravljajo na osvojitve novih dežel.

Iz vsega tega je jasno, da Chamberlain v Monakovem ni rešil mir. Nasprotno. On je opogumil Hitlerja in Mussolinija, da bosta še bolj predrzna. Včeraj so Hitlerju izročili Čehoslovaško, danes že on zahteva od njih kolonije, Mussolini pa zahteva Spanijo. Jutri bosta oba skupaj zahtevala še več kajti fašizem je nenasiten.

Jasno je tudi, da taki ljudje kot je Chamberlain in njemu podobni ne morejo voditi boja proti fašizmu, ker sami niso nič drugega kot pomagači fašizma. Zato pa morajo protifašistično razpoložene, miru in svobode željne široke ljudske množice same skrbeti zato, da pridejo na vlado resnični zastopniki ljudstva, da se odstranijo z vlad Hitlerjevi pomagači v vseh demokratičnih deželah. To je predpogoj za odločno borbo proti fašizmu za obrambo mira. Ta boj bo gotovo težak ali izgledi zanj niso slabi.

Ne samo delavski razred temveč vsi poštene ljudje v Franciji in Angliji so ogorčeni nad politiko Hitlerjevih pomagačev.

V tej borbi mora delavski razred odigrati svojo veliko vlogo. Njegova naloga je, da postane še bolj enoten in da zbere okrog sebe vse napredne in borbene sile naroda. Tako bo postal čista sila, ki bo odstranila iz oblasti tiste, ki so včeraj kapitulirali pred fašizmom in bodo kapitulirali tudi jutri. Tako bo postal sposoben, da privede na oblast ljudi, ki bodo imeli dovolj poguma, da se postavijo Hitlerju in Mussoliniju po robu in zadržijo njihovo roko, ki se igra z ognjem.

Začasna zmaga fašizma nas ne sme oplahiti. Se manj nas sme pripraviti do tega da bi upanje izgubili. Ni treba — kakor eden naših prijateljev v Belgiji — takoj zagnati puško v koruzo, ker to pomeni pomagati našemu najhujšemu sovražniku fašizmu, pomeni goniti samega sebe v fašistični jarem. **Prisotnost duha, disciplina, neumorno delovanje v korist pravega miru, resnične demokracije in svobode, jeklena vera v moč delavskega razreda in vseh živih sil ljudstva,** — to nam je danes potrebno pa bo končna zmaga nad vsemi sovražniki delovnega ljudstva — naša!

Izid občinskih volitev v Belgiji

Belgijsko ljudstvo noče fašizma!

Pred kratkim so se v Belgiji vršile občinske volitve. Končni rezultati teh volitev so tudi za naše izseljence posebno za izseljence v Belgiji — tako zanimivi in poučni, da je potrebno, da spregovorimo o njih tudi v našem « Glasu ».

Kajti sedanje občinske volitve v Belgiji pomenijo velik poraz za belgijske fašiste (rexisti). Belgijski fašisti — na čelu s svojim famoznim « führerjem » Degrellom — so še tik pred volitvami napovedovali, da bodo pri teh občinskih volitvah število svojih glasov gotovo podvojili ako se ne potrojili. Poglejmo torej kako so « napredovali ».

V Bruselju, glavnem mestu Belgije so rexisti izgubili 40 % svojih glasov. V Bruseljskih predmestjih in okolici znašajo njihove izgube od 35 do 60 %. V okraju Charleroi so izgubili eno tretjino glasov, še hujše so njihove izgube v okraju Lüttich. V pokrajini Luxemburg so rexisti izgubili celo dve tretjini svojih glasov. Tudi v ostalih krajih Belgije so rexisti znatno nazadovali.

Nič boljše se ni godilo hitlerjevem vzhodni Belgiji, v okrajih kjer je prebivalstvo nemške narodnosti. Tudi tu hitlerjevska propaganda ni zalegla. Hitlerjevci in njihov tkzv. « Heimatbund » so vsepovsod nazadovali.

Nasprotno pa so demokracijske stranke število svojih glasov obdržale ali pa jih v veliki meri še povečale. Komunisti so pridobili 71 novih občinskih odbornikov tako, da bo sedaj njihovo število znašalo 122 napram 51 iz leta 1932. Socijalisti so svoje pozicije obdržali. Kjerkoli so socijalisti in komunisti šli skupno na volitve so ali dosegli večino v občinskih odborih, ali pa so število svojih občinskih odbornikov znatno povečali. Zal se to ni zgodilo povsod. Da so socijalisti povsod nastopili enotno s komunisti, bi bil rezultat sedanjih občinskih volitev v Belgiji za delavski razred še mnogo boljši.

Liberalna in katoliška stranka pa sta pridobili nazaj veliko število glasov katere so jim bili v letu 1936 rexisti odvzeli.

Kaj povejo nam izseljencem rezultati sedanjih občinskih volitev v Belgiji? Da belgijsko ljudstvo noče fašizma, da je skoz in skoz prežeto z demokratičnim

duhom in hoče tako tudi ostati! Ono popolnoma pravilno vidi garancijo za svoj nadaljni napredek le v svobodi in demokraciji.

Toda tam kjer vlada demokracija in svoboda tudi mi izseljenci boljše živimo in lažje dihamo. Zato se naše zahteve popolnoma ujemajo z zahtevami, ki jih postavlja belgijsko delovno ljudstvo. Skupnim zahtevam pa mora slediti skupni nastop. Belgijsko ljudstvo bo imelo toliko pravic kolikor bo imelo moči. Izseljenci v Belgiji pomagajmo ojačati moč tega ljudstva z našo solidarnostjo, z našim sodelovanjem, pokazimo temu ljudstvu, da smo njegovi zvesti zavezniki. Belgijsko ljudstvo bo izpolnitev svojih zahtev po čim večjih pravicah in demokratičnih svobodah gotovo doseglo, in takrat se bo tudi nam izseljencem v Belgiji izboljšal položaj, ki je danes nedvomno še zelo težak.

Dr. Stojadinović-Korošecovi agenti tudi v Belgiji na vso moč rovarijo proti demokratično usmerjenemu izseljeništvu. Oni so začeli v Serraingu izdajati list « Edinost », da bi jim pomagal ovirati rastočo zavednost naših izseljencev v Belgiji. Stojadinovičeva vlada delavstvu v Jugoslaviji ni prinesla drugega kakor poslabšanje položaja, njeni agenti prihajajo med nas izseljence z namenom, da bi napravili razdor med nami, hočejo da bi se mi izneverili belgijskemu delovnemu ljudstvu kateremu kot delavci pripadamo, hočejo da mi izseljenci odobrimo Stojadinovičev izdajalsko zunanjo politiko, katero so narodi v Jugoslaviji že davnes obsodili in zavrgli.

Ne pustimo se zavajati od teh agentov fašizma, temveč korakajmo skupaj s belgijskim ljudstvom v boj za demokracijo in svobodo. Pomagajmo mu v tem boju. Odklanjajmo časopis, ki ga financirajo sovražniki ljudske svobode. Naš list je in ostane « Glas Izseljencev », ki ne odgovarja samo našim težnjam in zahtevam, temveč tudi mišljenju in čustvanju ljudstva v katerega deželi živimo.

V sedanjih občinskih volitvah nam je belgijsko ljudstvo dalo lep vzgled. Posnemajmo ga. Zivela demokracija in svoboda!
Belgija 22. oktobra.

H. X.

ALI STE ŽE SLIŠALI?

STOJADINOVIČEVA POPULARNOST

Stojadinovič se je vozil v svojem lepem velikem in luksuznem avtomobilu. Avto je bil njegov, ministrski, prvi avtomobil predsednika vlade, to se pravi državni in razume se najboljše tvrdke. Šef vlade je potoval po važnem državnem poslu. Volitve so pred vrati zato je potrebno tu in tam obiskati svoje ljudi in naučiti oblast kako naj postopa pred volitvami. Ker je bil posel tako važen je vzel s seboj še druge glavine: Korošca, Spaha in vojne ministra.

Kar naenkrat sredi državne ceste stoji en vol, pomislite — pravi kmečki vol izbuljenih oči ter sumljivo manevrira z rogovi. Sofer poskuša da bi ga obšel pa ne gre. Vol stoji prav pred avtomobilom. Ni kazalo drugega kot stopiti iz avtomobila in vola odgnati.

« Slisiš Spaho — pravi Stojadinovič — « ti si prometni minister. Pojdi in očisti pot. »

Prometni minister stopi iz avtomobila nagovori vola, začne vpiti nad njim in končno hoče, da mu napravi govor o važnosti državnih cest in koliko so oškodovani državni interesi ako promet zastane. Ne pomaga nič, vol se ne premakne.

Vidi se da je potrebno nastopiti z drugimi sredstvi, z avtoriteto, s silo.

— Na Poljskem bodo imeli « volitve ». Ker pa poljska reakcija ne dovoli svobodnih volitev t.j. tajnega glasovanja je vsa opozicija sklenila da se volitev ne bo udeležila. To pa je za vladne mogotce zopet nerodna stvar zato so izdali dekret v smislu katerega bodo vsi ki se volitev ne bi udeležili kaznovani na dve leti zapore.

— Velike demonstracije Ukrajincev so se vršile v Lvovu na Poljskem. Demonstranti večinoma Ukrajinci so zahtevali

« Pojdi ti pravi Stojadinovič vojnemu ministru ». Naženi vola s ceste ». Vojni minister zakaslja, potegne sabljo in odmaršira nad vola. Zavpije nad njim po vojaško enkrat, dvakrat trikrat — vol se ne gane. Minister zamahne s sabljo in hoče vola udariti, toda vol — brez vsakega respekta — hoče nabosti ministra na rogove.

Zdaj se Stojadinoviču posveti v glavi. Saj tu je vendar notranji minister Korošec. Njegova dolžnost je, da skrbi za red in mir v državi.

« Pojdi ti Tone » — pravi Stojadinovič — pokaži volu kaj je državna oblast ».

Korošec napravi važen in resen obraz gre k volu in mu zaupno zašepeta nekaj na uho. Vol odskoči kakor bi ga piknila sitna muha in začne bežati s tako naglico, da ga niti kroglja iz puške ne bi dosegla.

Gospodje v avtomobilu se preplašeno spogledajo.

« Kaj si mu pa rekel » vpraša Stojadinovič-Korošca. « Gotovo to, da ga boš poslal v Glavnjačo kjer ga bosta Kosmaje in Vujkovič seznanila z našim modernim načinom zasliševanja ».

« O ne » pravi Korošec, « predložil sem mu samo da postane član JRZ ».

od poljske vlade avtonomijo za 8 milijonov Ukrajincev živčih na Poljskem. Policija je v demonstrante streljala in ubijala 11 ljudi.

— Mehiško odlikovanje za generala Mihaja.

Barcelona 12. oktobra. Danes popoldne je mehiški poslanik v Barceloni polkovnik Tejeda izročil generalu Mihaja odlikovanje prvega razreda, s katerim ga je odlikovala Mehiška vlada.

Na delo za zimsko pomoč!

Patronati so dosedaj vsako leto organizirali posebno akcijo za zimsko pomoč, v korist političnim jetnikom v Jugoslaviji in njihovim družinam. Dejstvo je namreč, da je že itak težko življenje po ječah in kaznilnicah po zimi še mnogo težje. Slabim razmeram v kaznilnici, slabi hrani, se pridruži še mraz, ki povzroči, da med jetniki še bolj razsajajo razne bolezni. Bedno življenje zapuščenih družin političnih jetnikov, njihovih žen, otrok in starišev je pozimi še težje in še bednejše. Pomoč tem žrtvam, ki so dali svoje življenje na oltar svobode napredka, bratstva in človečnosti v državi Jugoslaviji, za narode, ki v njej prebivajo je torej pozimi še važnejša in nujnejša.

To tradicionalno akcijo patronatov moramo tudi letos izvesti. Tudi letošnja zimo se ginejo po jugoslovanskih ječah številni politični jetniki, in številne družine v bedi čakajo njihove vrnitve. Dolžnost nas izseljencev je, da jim tudi letos prisločimo na pomoč.

Naša naloga je, da smo kot Izseljenška pomoč, kot Patronati nosilci te akcije. **Mi moramo dati pobudo vsej izseljeniški javnosti, da takoj začne s tem človekoljubnim delom.** Vsak patronat naj v svoji okolici razvije najbolj živo delavnost v tem smislu. Obrniti se je do vseh izseljeniških organizacij brez razlike, kakšen cilj one zasledujejo, in jih pozvati na sodelovanje. Kjer patronatov ni, naj organizacije same vzamejo to akcijo v roke. A kjer organizacij ni, naj pojedinci vzamejo inicijativo zanj. Vsaka organizacija, vsaka skupina izseljencev naj izvede to, kar najbolj odgovarja danim okoliščinam. Prirejajte prireditve za zimsko pomoč, zabave, zbirke.

Ni nujno, da se vse prireditve, vršijo strogo v okviru patronatskega gibanja ali izseljeniške pomoči. Važno je to, da se akcija za zimsko pomoč žrtvam v domovini začne, da se ona vrši. **Zbrana**

sredstva naj prireditelji in darovalci pošiljajo naravnost v Jugoslavijo kjer koli morejo in ako imajo direktne zveze. Tisti pa, ki direktnih zvez nimajo, naj pošljejo zbrana sredstva preko Glavnega Odbora Izseljeniške pomoči v Parizu, preko Glavnih Patronatskih odborov v posameznih državah, preko redakcij listov.

Akcija za zimsko pomoč pa bi ne bila popolna, ako bi ona imela za cilj le zbiranje materialne pomoči. V njo naj se vključi tudi akcija za amnestijo vseh političnih in vojaških obojencev. Ta akcija je posebno važna letos, ko stojimo pred dvajsetletnico ustanovitve Jugoslavije. Vse kar je v Jugoslaviji naprednega, kulturnega in poštenega, zahteva letos od vlade splošno amnestijo, katere še v Jugoslaviji ni bilo. Delna amnestija je sicer osvobodila precejšnje število hrvaskih opozicijonalcev, ni pa še bila raztegnjena tudi na komuniste in ostale žrtve. Zdad je priložnost posebno važna, da se izvojuje splošna amnestija.

Zato naj vsa izseljeniška javnost, vse organizacije, klubi, skupine paralelno z nabiralno akcijo vodijo tudi gibanje za amnestijo. Pošiljajte na vlado, na konzularna zastopstva, na politične osebnosti v Jugoslaviji zahteve, prošnje za izvedbo splošne amnestije, za odpravo izjemnih zakonov, ki naj izginejo, da izseljencem ne bo treba v bodoče več vršiti akcij za žrtve starih in neljudskih režimov, temveč da bomo izseljenec lahko našo pomoč, katero smo vedno pripravljene dati domovini, lahko usmerili za druge vsakdanje potrebe.

Na Delo v duhu človečnosti, kulture in svobode!

Koncem oktobra 1938.

Glavni Odbor Izseljeniške Pomoči v Parizu.

P. S. — Blagajniško poročilo o nabranih prispevkih za žrtve objavimo v prihodnji številki « Glasa ». Uredništvo.

Naši v suženjstvu pri generalu Franku

Znano je s kakšnim junaštvom so se borili dobrovoljci mednarodnih brigad v vrstah republikanske vojske proti fašizmu. V tej krvavi borbi proti mednarodnemu fašizmu, ki z ognjem in mečem uničuje cele narode in jim jemlje njihovo svobodo in neodvisnost so mnogi naši junaki darovali svoje življenje za obrambo španskega naroda. V neenaki borbi proti sovražniku, ki je bil mnogokrat številnejši in močnejši v orožju in vojni tehniki se naši dobrovoljci niso hoteli umakniti, temveč so s svojimi prsi in telesi zastavljali prodiranje fašističnih tolpa. Zato ni čudno če je gotovo število naših dobrovoljcev zapadlo v ujetništvo gen. Franka.

Obveščeni smo, da se nekateri nahajajo v zaporu v Burgosu. Zvedeli smo za sledeča njihova imena:

Matejak Ivan, Nikolič Rade, Jusinak Josip, Tomc Ivan, Bajčić Drago, Stefanovič Aleksa, Milkovič Andrej, Tomičič Ljuba, Tošman Peter.

Naši sodrugi so podvrženi neznosnemu režimu v Frankovih zaporih ne samo v pogledu slabega postopanja z njimi temveč tudi radi hrane, ki je tako slaba in nezdrava da jih je od nje že več obolelo. Obleženi so jako slabo in živijo v strašni umazaniji ker jim ne dovolijo ne pranja ne umivanja. Pretepajo jih za vsako malenkost brez najmanjšega vzroka. Vsako jutro in zvečer morajo pozdravljati fašistično zastavo s klici: Živijo Franko.

Nikdo jih ne sme obiskati, nikomur ne smejo pisati.

Mednarodni rdeči križ ni dosedaj še ničesar ukrenil za te naše hrabre sodruge, odtrgane od vsega sveta in zverinsko mučene od podivjane fašistične sodrge. Nekaterim ujetnikom, francozom po narodnosti se je posrečilo, da so obvestili francoski rdeči križ, vendar ta dosedaj še ni ničesar ukrenil zanje pač pa so frankovci dva sodruga ki sta podpisala omenjeno pismo ustrelili.

Tem grozodejstvom se mora napraviti konec. Delavci iz vsake dežele, iz celega sveta, vsi, ki nosijo v sebi pravo človeško srce morejo in morajo napraviti vse, da se reši življenje teh junaških sodrugov, ki so se nesebično in prostovoljno borili v Španiji za mir in svobodo. Po sklepu republikanske vlade, da se odpustijo vsi internacionalci iz republikanske armade, po njihovem odhodu iz Španije morajo biti osvobodjeni tudi ujetniki. Ta sklep republikanske vlade omogoča, da se zahteva njihova takojšnja osvoboditev.

Dolžnost vseh poštenih ljudi, vseh nas je, da storimo vse ne samo, da se zlomi fašistična intervencija v Španiji, da se omogoči španskemu narodu preskrba z živili in z vsem kar potrebuje, temveč tudi, da se iztrgajo iz fašističnih krempljev vsi mednarodni junaki ujeti in mučeni v Frankovih zaporih. Hitra in energična akcija je potrebna da se rešijo naši junaki dokler še ni prepozno.

no na delo za razširjenje in podpiranje našega « Glasa » ki je res pravi list delovnega ljudstva in obenem naš vodnik in učitelj! Gorjanec.

Za naše borce invalide

PRISPEVKI

Preko našega « Glasa » smo sprejeli za borce-invalide, ki so se vrnili iz republikanske Španije prispevke od sledečih sodrugov:

Ožanič Anton, fr. 5; Griželj J. fr. 10; Pajko R. fr. 10; Sušteršič fr. 10; Likovč fr. 10; Tome Ra. Brinje Jug. fr. 50; Zdelar Ferdinand in sodrugi fr. 35.50; Zensko društvo « proti vojni in fašizmu » Lens, P. de C. fr. 100.

Skupaj 230 fr. in 50 cent. Denar so naši sodrugi-invalidi že sprejeli in bodo sprejem darovalcem sami potrdili.

Razen tega je sprejel Odbor Izseljeniške Pomoči za naše invalide še naslednje vsote iz Avstralije:

1) Hrvatsko-Srbski Napredni Savez, Sidney, 8. angl. funtov ...fr. 1.440
2) Hrvatsko-Srpski Napredni Savez, Sidney, 14. funtov 2.500

Skupaj... 3.940

V imenu naših invalidov kakor tudi v imenu « Glasa » se vsem darovalcem najtoplejše zahvaljujemo.

IZSELJENCI!

Ali ste že naročili propagandne razglednice za « Glas Izseljencev! » Če jih še niste pisite takoj na upravo « Glasa » da vam jih pošlje. Uporabljajte na zabavah vaših društev napr. za šaljivo pošto izključno samo propagandne razglednice « Glasa » kakor to delajo naši vrli sodrugi in sodružice v Lensu.

Napravite medsebojno prijateljsko tekmo kdo bo največ razglednic prodal. Tudi na ta način boste pomagali « Glasu », da bo mogel še nadalje redno prihajati med vas. Zivela akcija za razširjenje in podpiranje « Glasa! »

Izseljenici v izobrazbi je moč!

Naročajte sledeče knjige; ki se dobijo v slovenskem jeziku:

STALIN: Vprašanja Leninizma. — 598 strani. Cena fr. 18.—. Vsakemu Slovencu je potrebna ta dragocena zbirka najboljšega poznavalca Leninovih del.

Proces zoper antiovsjetski buharinko-trockistični blok. — V najkrajšem času bo izšla še knjiga: Lenin-Stalin: **Zbrani spisi.** Naročniki prijavite se takoj! (Knjiga Hrv. jeziku glej Hrv. del « Glasa Izseljencev »).

Arts Graphiques, s.c., 201, chaussée de Haecht, Gérard : J. Léchevin, r. Robiano, 56, Brux-3
Imprimé en Belgique.
Editeur responsable : N. Henneuse.
Longue rue du Vanneau, 4, Anvers.

NAŠI DOPISI

Izseljenici v St. Etienne in okolici!

« Podporna Jednota » St. Etienne sklicuje na 6. novembra t.l. izredni članski sestanek društva na katerega vljudno vabi tudi vse ostale izseljence v St. Etienne in okolici ki še niso člani društva. Sestanek se vrši na rue Beobroun No. 15 ob 9. uri dopoldan. Dnevni red sestanka je sledeči: Citanje zapisnika. Pregled blagajne in izjave revizorjev. Posvetovanje kaj treba ukreniti, da bo društvo še bolj uspevalo. Razno.

Ker je ta sestanek izredne važnosti še enkrat pozivamo vse članstvo kakor tudi nečlane, da se tega našega zborovanja v polnem številu udeležijo.

Izseljenici v St. Etienne in okolici pokazite z obilno udeležbo na tem sestanku, da se zavedate velikega pomena svojih izseljenških podpornih društev!

ODBOR.

ZAHVALA

Podpisana se najtoplejše zahvaljujem odboru za pomoč rep. Španiji v Lensu, ki mi je daroval 150.— fr., dalje pevskega društva « Cankar » v Lensu, ki mi je darovalo fr. 70.50, in ženskemu društvu « Proti vojni in fašizmu » v Lensu katero mi je prav tako darovalo fr. 50.— Obenem se zahvaljujem tudi vsem posameznikom, ki so mi priskočili na pomoč ko sem bila v tako hudi tiski, brez pomoči svojega moža, ki se v Španiji bori proti fašizmu. Se posebej se zahvaljujem s. Drogenik Valentinu, ki mi je med nepoznanimi sodrugi in sodružicami v Pas de Calais nabral in izročil celih 273.— fr. in 50 cent.

Vsem še enkrat: Najlepša hvala!

Krno Alojzija, Vicoigne, Nord.

ZAHVALA

Spodaj podpisana se najtoplejše zahvaljujem sindikalni sekciji v Sallaumines za darovano vsoto denarja katero sem prejela v znesku 252 fr. 50 cent. Sodrug je mi to podpora naklonili ker živim po smrti mojega moža brez vsakih sredstev.

Se enkrat najtoplejše zahvala!

Horvat Stefanija.

Villers-Nord.

VICOIGNE (Nord)

Iz našega kraja se redkokdaj kateri

oglasil v našem listu in bi vsled tega nekdaj lahko mislil, da se nič ne gibljemo. Pa temu ni tako. Kakor nas je tukaj majhna skupinica smo vendar letos poslali še tri pakete v Španijo v skupni vrednosti 220.— fr. S tem smo se malo oddaljili našim hrabrim borcem. Za ženo našega antifašističnega borcea s. Krnca smo nabrali 253.— fr. za tiskovni sklad našega « Glasa » pa 50.— fr.

Pripravljene smo še nadalje žrtvovati vselej kadar bo šlo za plemenito in delovnemu ljudstvu koristno stvar. Sodružne pozdrave!

J.

WINGLES (Pas de Calais)

Prva žrtve novih odredb o 40-urnem delovniku. — Pred nekoliko dnevi je obiskal naš sodrug Zeleznikar Franc zdravnik ker se je bil prehladil v jami. Zdravnik mu je svetoval naj leže čez noč v posteljo. Ker pa nova ako je gospodar od njega zahteval, zgubi delavec pravico za celi teden na 6 %. Zato da ne izgubi enega delovnega dne in zraven še 6 % za celi teden se je sodrug Zeleznik odločil, da gre čeprav bolan še isti večer na delo. Posledica je bila ta, da se je v jami nanovo prehladil. Prehladu se je pridružil še vnetje pljuč, ki je povzročilo, da je sodrug Zeleznik po par dnevih v bolnišnici v Lensu umrl.

Sodrugi Zeleznikar je bil eden od zvestih naroničkov « Glasa ». Prav tako je vselej kadar so naša podporna društva ali sind. sekcija izvršila kakšno dobrodelno akcijo, bilo za kakšno kolj plemenito stvar, s. Zeleznik daroval toliko, da se ga je glede požrtvovalnosti vedno lahko štelo med prve.

Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Odbor Jug. sind. sekcije Wingles.

IZ LUXEMBURGA

Pošiljam Vam 50.— francoskih frankov za naše sodruge borce-invalide iz Španije, kateri so se borili za našo bodočnost in za svobodo narodov vsega sveta. Prosim vas ne zamerite mi ker vam nismo prej poslali ker imamo velike težkoče pri menjanju denarja. Pošiljajte mi tudi v bodoče redno naš « Glas » in pozdravite naše borce-invalide.

Tome Ra, Brinje, Jug.